

28 MAR 2008

200706340-57

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

PB 8030 Dep.
0030 OSLOVår saksbehandler:
Jon Olav Bjergene

Kopi til

Vår dato
10.01.2008Vår referanse
2005/00071

Deres referanse

Høring - arbeidsavklaringspenger, arbeidsevnevurderinger og aktivitetsplaner

Vi viser til Deres brev av 13.12.2007 om det ovennevnte.

Unio er positive til hovedtrekket i forslaget. Etter vårt syn kan det innebære forenklinger, såfremt det kan håndteres på en smidig og ubyråkratisk måte i NAV. Et nytt inntektssikringssystem vil, sammenholdt med bedret og mer variert tilgang på virkemidler for alle som står utenfor arbeidslivet eller er i ferd med å falle ut av det, bidra til både inkludering og nødvendig fattigdomsbekjempelse.

Unio er imidlertid skeptisk til sider ved forslagene som kan medføre inntektsnedgang for enkeltgrupper.

Nedenfor følger våre kommentarer til deler av forslaget. Kronologien i høringsnotatet er fulgt.

Arbeidsavklaringspenger og tilleggsstønader

Unio har ikke sterke motforestillinger mot å kalle de aktuelle ytelsene arbeidsavklaringspenger og at dagens attføringsstønader kalles tilleggsstønader.

Tildelingskriterier

Unio mener det er naturlig å stille krav om medlemskap i folketrygden i tre år før det gis rett til avklaringspenger, slik det har vært naturlig med slike krav for mottakere av rehabiliteringspenger og attføringspenger. Det er like naturlig å videreføre unntaksordningene som gjelder i dag og fortsatt slik at det kreves tilstrekkelig tilknytning til landet for å få rett til ytelsen.

Opphold i Norge eller utlandet

Unio mener videre at mottakere må oppholde seg i Norge for å ha rett til ytelsene. Når formålet er å gjøre mottakere i stand til å komme i ordinært arbeid eller tilrettelagt aktivitet i det norske arbeidslivet er dette en selvfølge. Når det er sagt støtter vi de formålstjenlige unntaksreglen som er foreslått av departementet.

Aldersgrenser

Unio støtter departementets forslag om at ytelsene kan gis til mottakere mellom 18 år 67 år. Vi tiltrer departementets begrunnelse, men legger til at denne typen ytelse til livsopphold naturlig tilfaller denne aldersgruppen. Etter 18 år opphører foreldrenes forsørger ansvar og ved fylte 67 år har alle rett til alderspensjon. Vi er enige i at hvem som skal få de ulike tiltakene reguleres for seg, herunder med hensiktsmessige aldersgrenser, f. eks. for hvilke aldersgrupper som skal få skolegang som tiltak.

Nedsatt arbeidsevne

Unio er enig i at arbeidsavklaringspenger bør forbeholdes personer som har mer enn rent forbigående problemer med å komme i arbeid.

Når ytelsens formål er å kompensere for manglende arbeidsinntekt og således gi økonomisk trygghet er det betenkelig å se helt bort fra inntektsevnen i forhold til tidligere inntektsevne slik departementet foreslår.

Unio mener også at det er uheldig å kreve 50% redusert arbeidsevne for å innvilge søknad om avklaringspenger. Den enkeltes arbeidsevne kan utnyttes bedre hvis også mindre nedsatt arbeidsevne gir rett til avklaringspenger, slik etter dagens regler om rehabiliteringspenger. Vi tror dessuten at økonomisk kompensasjon også for mindre nedsatt arbeidsevne kan medføre at folk holder seg lenger i arbeid og ikke vegrer seg mot å øke sin stillingsandel til over 50%, i frykt for å miste inntektssikringen.

Behov for bistand til å komme i arbeid

Unio støtter Departementets syn på dett punkt.

Aktivitet med sikte på å komme i arbeid

Unio ser nytten av at de fleste som mottar arbeidsavklaringspenger plikter å bidra aktivt i prosessen med å komme i arbeid. Det kan fremgå av aktivitetsplanen hvordan vedkommende skal bidra samt at det skal kunne gis arbeidsavklaringspenger i ventetid før behandling eller arbeidsrettede tiltak starter. Vi vil imidlertid presise at det ved skjønnsutøvelsen må tas hensyn til at mange mottakere av avklaringspenger er i en sårbar situasjon og ikke bør få tyngende aktivitetskrav, mv. uten at dette er klart formålstjenlig og til riktig tid. Vi er således uenige med departementet at det bare unntaksvist er "helt uaktuelt" å stille krav om at mottakere selv skal bidra aktivt med sikte på å komme i eller tilbake til arbeid".

Konsekvenser av brudd på kravet om aktivitet med sikte på å komme i arbeid

Unio er enig i at det er nødvendig og hensiktsmessig, blant annet ut fra rettsikkerhetsbetraktninger, at stønadsmottakere har klart for seg hvilke konsekvenser brudd på aktivitetskravene medfører. Konsekvensene av manglende oppfyllelse av aktivitetskravene bør derfor fremgå av loven. Vi understreker for øvrig det som departementet skriver at mindre og unnskyldelige brudd på aktivitetskravene ikke må sanksjoneres strengt. Vi viser for øvrig til det som er skrevet ovenfor og at reglene må forvaltes skjønnsomt med tanke på at det er en svært sårbar gruppe mennesker som skal støttes til videre innsats i arbeidslivet.

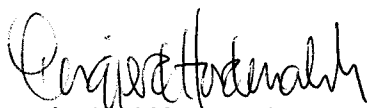
Forholdet til offentlige og private tjenstepensjonsordninger

Departementet bebuder gjennomgang av de deler av regelverket som åpner for ulik behandling av offentlige og private tjenstepensjonsordninger. Unio mener det er behov for en snarlig gjennomgang, da forskjellene her kan gi skjevheter som på en urimelig måte forringer ansattes inntektssikring i et stønadsløp.

Klageordninger

Vi bemerker avslutningsvis at vi ikke støtter forslaget om å legge lovbestemmelsen som regulerer dette til arbeids- og velferdsforvaltningsloven. Dette innebærer en svekkelse av stønadsmottageres rettsikkerhet da Trygderettens kompetanse ikke omfatter dette lovverket. Unio mener at det må være hensiktsmessige klageordninger for vedtak om behovs- og arbeidsevnevurderinger samt aktivitetsplan.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
Sekretariatsjef

Jon Olav Bjergene
Fagsjef